



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Michaely Bejčkové a soudců Ondřeje Mrákoty a Vojtěcha Šimíčka ve věci žalobkyně: **BG Technik cs, a. s.**, U Závodiště 8, Praha 5, zastoupené advokátkou JUDr. Valerií Vodičkovou, Vodičkova 17, Praha 1, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, Budějovická 7, Praha 4, proti rozhodnutí ze dne 19. 1. 2017, čj. 4372/2017-900000-304.7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 4. 2025, čj. 5 Af 12/2017-210,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Celní úřad pro hlavní město Prahu doměřil žalobkyni clo za dovoz elektrických vozíků SELVO 4800, a to za období od července 2013 do září 2015. Žalobkyně v celním prohlášení deklarovala zboží jako *vozík pro invalidy, též s motorem nebo jiným mechanickým pohonným zařízením; ostatní, který spadá pod položku 8713 10 00 kombinované nomenklatury [příloha I nařízení Rady č. 2658/87, o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku] se sazbou cla 0 %*. Celní úřad ale zboží posoudil jako *vozidlo speciálně konstruované pro jízdu na sněhu; speciální vozidlo pro přepravu osob na golfových hřištích a podobné vozidlo*, které spadá pod položku 8703 10 18 KN se sazbou cla 10 %. Proti rozhodnutí celního úřadu podala žalobkyně odvolání, které Generální ředitelství cel (GŘC) zamítlo.

[2] Žalobkyně napadla rozhodnutí GŘC žalobou u Městského soudu v Praze. Ten žalobě napoprvé vyhověl, rozhodnutí o odvolání zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení. Spornou otázku, zda vozík spadá pod číslo 8713 KN, nebo pod číslo 8703 KN, už podle

městského soudu vyřešil NSS ve vztahu k jinému období (rozsudkem ze dne 27. 6. 2018, čj. 4 Afs 125/2018-38). Městský soud proto věc posoudil stejně. I podle něj šlo o „vozík pro invalidy“ podle čísla 8713 KN.

[3] GŘC se proti rozsudku městského soudu bránilo kasační stížností a NSS jej zrušil (rozsudkem ze dne 21. 2. 2025, čj. 10 Afs 134/2020-161). Na základě odpovědi Soudního dvora na předběžnou otázku, kterou mu v této věci položil (rozsudek Soudního dvora ze dne 28. 11. 2024, C-129/23 a C-567/23, *BG Technik*), dospěl k závěru, že vozík SELVO nespadá pod číslo 8713 KN. S tímto právním názorem vrátil věc městskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Městský soud napodruhé žalobu zamítl. Proti tomu se žalobkyně (*stěžovatelka*) brání kasační stížností. Ta je však z větší části nepřipustná (jak si toho ve svém důkladně zpracovaném vyjádření povšimlo i GŘC), ve zbytku je nedůvodná.

[5] Nepřipustná je mimo jiné i kasační stížnost proti rozhodnutí, jímž *soud rozhodl znovu poté, kdy bylo jeho původní rozhodnutí zrušeno u NSS; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem NSS* [§ 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s.].

[6] Smyslem této úpravy je, aby se NSS nemusel opakovaně zabývat věcí, k níž už jednou vyslovil svůj právní názor závazný pro krajský (městský) soud; to za předpokladu, že se krajský (městský) soud tímto názorem řídil. Tímto právním názorem je totiž v řízení o opakované kasační stížnosti vázán i sám NSS (usnesení rozšířeného senátu ze dne 8. 7. 2008, čj. 9 Afs 59/2007-56, č. 1723/2008 Sb. NSS). Připustnost opakované kasační stížnosti je tedy omezena na důvody, které NSS v téže věci dosud neřešil. Není přitom ani podstatné, že v prvním případě podal kasační stížnost žalovaný a ve druhém případě žalobce (tak i usnesení NSS ze dne 5. 2. 2013, čj. 8 Afs 47/2012-39, body 20 a 21, či ze dne 8. 3. 2021, čj. 6 Afs 229/2020-59, bod 27).

[7] Předně se stěžovatelka v kasační stížnosti dovolává svého legitimního očekávání, které jí prý vzniklo na základě dřívějšího výkladu soudů. Protože jde o otázku, kterou NSS ve svém předešlém rozsudku neřešil, a protože námitku zásahu do legitimního očekávání v důsledku změny judikatury mohla stěžovatelka rozumně uplatnit až poté, co se NSS od své dřívější judikatury odchýlil, jde o námitku přípustnou. Ne však důvodnou.

[8] Stěžovatelka konkrétně namítá, že postup soudů, zejména NSS, popírá zásadu legitimního očekávání a právní jistoty. Čtvrtý senát svým rozsudkem 4 Afs 125/2018, podle něhož vozík SELVO má speciální prvky ulehčující invaliditu, a spadá tak do čísla 8713 KN, vytvořil závazný výklad práva. Tento právní názor byl nejen respektován krajskými soudy, ale sloužil jako základní pilíř stěžovatelčiny obrany proti opakovaným zásahům celních orgánů. Stěžovatelka jednala v dobré víře, že stát prostřednictvím soudů poskytl závazné stanovisko k právnímu posouzení věci. Na její jednání nelze zpětně pohlížet jako na nesprávné jen proto, že jiný senát NSS po téměř deseti letech zaujal opačný názor. V právním státě není možné, aby občan či podnikatel byl trestán za to, že jednal v souladu s tehdy platným výkladem práva, který poskytl vrcholný soud. Zákon neumožňuje, aby tentýž soud vykládal rozhodnutí Soudního dvora pokaždé odlišně. Takovým postupem se soud dopouští nepřipustné libovůle. Postupem NSS, konkrétně rozsudkem čtvrtého senátu, prý byla stěžovatelce způsobena škoda. Také městský soud porušil zásadu právní jistoty a předvídatelnosti

pokračování

rozhodování soudů i zákaz svévole, protože bez řádného zdůvodnění změnil předešlé závěry soudů v totožné věci.

[9] Tato stěžovatelčina argumentace je nesprávná. Stejně jako jinde ve veřejném právu, i v celní oblasti může vzniknout legitimní očekávání na straně jednotlivců (zde dovozců zboží), které je třeba chránit. Takové očekávání však může založit jediné ustálená, jednotná a dlouhodobá *správní praxe* (rozsudek NSS ze dne 8. 6. 2023, čj. 10 Afs 281/2022-38, č. 4509/2023 Sb. NSS, bod 28). Žádná praxe, podle které by vozík SELVO patřil do čísla 8713 KN, tu ovšem nikdy nebyla. Celní orgány naopak už od počátku zastávají názor, že vozík SELVO patří do čísla 8703 KN. V jediném soudu známém případě, kdy nakonec rozhodly jinak, byly vázány právním názorem Krajského soudu v Ostravě (22 Af 78/2016), potvrzeného čtvrtým senátem NSS (4 Afs 125/2018). Navíc tak rozhodly až několik let poté, co stěžovatelka uskutečnila dovozy, za které jí bylo v tomto případě doměřeno clo (2013–2015).

[10] Proto také nedává žádný smysl stěžovatelčino tvrzení, že jednala v souladu s tehdejší výkladem soudů, který po léta nebyl nijak zpochybňován. V souladu s *tehdejší* judikaturou stěžovatelka jednat nemohla, protože tu žádná judikatura k otázce sazebního zařazení vozíku SELVO 4800 *tehdy* (v době dovozů) nebyla. Rozsudky Krajského soudu v Ostravě a čtvrtého senátu NSS, o které se stěžovatelka opírá, byly vydány až v roce 2018. Je tedy vyloučeno, aby na jejich základě v tomto případě stěžovatelce vzniklo legitimní očekávání (či snad dobrá víra) ve vztahu k dovozům, které se uskutečnily o několik let dříve.

[11] Judikatura naopak obecně působí zpětně (*retrospektivně*): jak soud vyloží právo, tak se má vykládat už od počátku. Stejně jako po rozsudku čtvrtého senátu platilo – a to i ve vztahu k dovozům, které se uskutečnily ještě před jeho vydáním –, že vozík SELVO spadá pod číslo 8713 KN, tak po rozsudku desátého senátu platí (a vždy mělo platit), že vozík pod ono číslo nespadá. Byť má zásada předvídatelnosti soudního rozhodování v právním státě nepochybně svůj význam, neznamená, že soud za žádných okolností nemůže změnit názor na určitou právní otázku. V případě NSS s tím zákon dokonce výslovně počítá: rozhodující senát, který se chce odklonit od právního názoru vysloveného v dřívějším rozhodnutí, má předložit věc rozšířenému senátu (§ 17 odst. 1 s. ř. s.). Z této povinnosti ovšem sám rozšířený senát uznává výjimky. Platí, že judikatura soudů, která je pro NSS závazná – tedy mj. judikatura Soudního dvora –, „přebíjí“ předchozí s ní rozpornou judikaturu NSS, aniž by to musel vyslovit rozšířený senát (např. usnesení rozšířeného senátu ze dne 10. 2. 2021, čj. 5 As 177/2016-139, č. 4156/2021 Sb. NSS, bod 31 a tam citovaná judikatura). Přesně to se v tomto případě stalo. Desátý senát rozhodl opačně než čtvrtý senát na základě rozsudku Soudního dvora ve věci *BG Technik*, tedy na základě odpovědi na předběžnou otázku, kterou právě v této věci položil. Právní názor dříve zastávaný správními soudy (*nešlo o dlouhodobou a ustálenou judikaturu, jak by se mohlo z textu kasační stížnosti zdát, ale o jeden rozsudek Krajského soudu v Ostravě a jeden rozsudek čtvrtého senátu NSS v téže věci*) tím byl překonán. Ani městský soud pak nezměnil předešlé závěry soudů – i svůj původní v této věci – svévolně, ale rozhodl v souladu s novým právním názorem NSS, který pro něj byl závazný.

[12] Krom toho, že stěžovatelka nejednala (nemohla jednat) na základě tehdejšího výkladu soudů, není za své jednání ani nijak trestána. Clo je poplatek vybíraný státem při přechodu zboží přes celní hranici – a doměřením cla se nikomu neukládá trest. Výše doměřeného cla

jen vyjadřuje výši celní povinnosti, kterou stěžovatelka sama měla odvést (rozsudek NSS ze dne 12. 2. 2015, čj. 10 Afs 162/2014-70, bod 35).

[13] Má-li stěžovatelka za to, že jí NSS způsobil škodu, může uplatnit svůj nárok podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci. V řízení před správním soudem, ve kterém se přezkoumává napadené správní (či před NSS soudní) rozhodnutí, nemá tato námitka místo.

[14] Společně k několika následujícím námitkám NSS podotýká, že patrně směřují vůči jiným rozsudkům než proti rozsudku napadenému v této věci. Tomu napovídá už to, že se na několika různých místech v kasační stížnosti píše o *krajském*, nikoli o *městském* soudu (stěžovatelka přitom ve stejném období podala další tři obsahově prakticky totožné kasační stížnosti, a to proti rozsudkům *krajských* soudů v Ostravě a v Praze). Především to však plyne z toho, že stěžovatelčiny námitky vůbec neodpovídají tomu, jak vypadala žaloba, co městský soud v napadeném rozsudku uvedl (či naopak neuvedl) a v jaké procesní situaci (napodruhé, po rušícím rozsudku NSS) vlastně rozhodoval.

[15] Stěžovatelka opakovaně namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spočívající v tom, že městský soud jen převzal hodnocení jednotlivých znaků vozíku SELVO od GŘC. Neprovedl své vlastní hodnocení a dokazování – jen uvedl, že GŘC znaky vyhodnotilo správně a dostatečně, ale nikde nezdůvodnil, proč tomu tak je. Tato námitka je přípustná. NSS se sice ve svém předešlém rozsudku zabýval i námitkou nepřezkoumatelnosti (bod 29), ale tehdy městský soud dospěl k opačnému závěru a svůj rozsudek zdůvodnil jinak. Nepřezkoumatelnost však NSS neshledává ani teď. I pokud by městský soud uvedl, že GŘC správně a dostatečně vyhodnotilo znaky vozíku (*což nikde v napadeném rozsudku neuvedl*), stejně by to už nemusel zdůvodňovat. S hodnocením GŘC se totiž ztotožnil sám NSS ve svém předešlém rozsudku, vysvětlil proč a vypořádal i stěžovatelčiny argumenty, podle kterých je vozík nevhodný pro jiné než invalidní osoby (body 46–51). Po zrušení svého rozsudku nemusel městský soud vše opakovat – stačilo jen závěry NSS, které přímo či nepřímo odpovídají na takřka veškerou žalobní argumentaci, shrnout (jak to městský soud učinil v bodech 48–49 napadeného rozsudku).

[16] Městský soud se prý také nevypořádal se žalobními námitkami, které konkrétně vymezily širokou skupinu osob s nikoli nevýznamným omezením chůze (tj. osob odpovídajících definici pojmu „invalida“ podle Soudního dvora). Žádné takové námitky však v žalobě nejsou. Stěžovatelka má patrně na mysli svůj dlouhý seznam diagnóz, respektive různých skupin osob, jejichž schopnost chůze je podle stěžovatelky omezena významně a pro které je vozík SELVO podle ní určen. Ten však byl obsažen až v jejím vyjádření k rozsudku *BG Technik* v předchozím řízení před NSS, a tak na něj městský soud těžko mohl jakkoli reagovat. A už by tak či tak nemusel, neboť sám Soudní dvůr, vycházející ze své vlastní definice pojmu „invalida“, dospěl k závěru, že vozík SELVO není určen (jen) pro invalidy, ale zejména pro starší osoby s lehčími zdravotními potížemi, jak i NSS uvedl v předešlém rozsudku (bod 45).

[17] Nepřezkoumatelnost také stěžovatelka zmiňuje v souvislosti se svou námitkou, že GŘC se dopustilo pravé retroaktivity použitím nařízení Komise 2021/1367 (to zařazuje do čísla 8703 KN vozidla se stejnými znaky a vlastnostmi, jaké má – v nařízení ilustrativně vyobrazený

pokračování

– vozík SELVO 4800). V žalobě však námitka týkající se retroaktivního použití nařízení nezazněla. A zaznít ani nemohla, protože nařízení ještě tehdy neexistovalo. Ani v tomto ohledu se tedy městský soud neměl s čím vypořádávat.

[18] Věcně přitom už stěžovatelce odpověděl NSS, když v předešlém rozsudku vysvětlil, že celní orgány nařízení při svém rozhodování nepoužily a ani použít nemohly, protože bylo vydáno až (čtyři roky) poté, co GŘC v této věci rozhodlo. Během předchozího řízení před NSS odkázalo GŘC na nařízení jen jako na pozdější podporu svého (od počátku zastávaného) závěru, že vozík patří do čísla 8703 KN. Takové argumentaci nebrání ani judikatura, podle které nařízení o sazebním zařazení zboží může dodatečně potvrdit správnost závěrů celních orgánů (viz bod 53 předešlého rozsudku). NSS tak už tuto otázku řešil, a proto je stěžovatelčina námitka nepřijatelná.

[19] To platí i o námitce, podle níž městský soud odmítl ustanovit znalce, přestože rozhodnutí ve věci prý záviselo na posouzení odborné otázky (konstrukčních a technických vlastností vozíku), která přesahuje běžné soudcovské znalosti. Ustanovení znalce stěžovatelka poprvé navrhla v předchozím řízení před NSS, a to až ve svém vyjádření k odpovědi Soudního dvora na předběžnou otázku ve věci *BG Technik*. Těžko tedy mohl městský soud „odmítnout“ ustanovit znalce, když mu to stěžovatelka nikdy nenavrhla. Sám NSS přitom ve svém předešlém rozsudku vysvětlil, že posouzení toho, zda vozík SELVO (na rozdíl od jiných dopravních prostředků) má, či nemá znaky a vlastnosti určující jeho použití invalidními osobami, není natolik odborná otázka, aby na ni mohl a musel odpovídat jen znalec (bod 62).

[20] Nepřijatelné jsou i veškeré stěžovatelčiny námitky týkající se samotné podstaty sporu – správného sazebního zařazení vozíku SELVO. Všechny tyto námitky pokrývá závazný právní názor vyjádřený v rozsudku 10 Afs 134/2020. Stěžovatelka buď opakuje argumenty, se kterými se už NSS přímo či nepřímo vypořádal v předešlém rozsudku, nebo proti závěru NSS staví argumenty zcela nové. Tak či tak nenamítá, že se městský soud neřídil závazným právním názorem NSS, ale snaží se naopak NSS přesvědčit, aby svůj původní právní názor změnil (a v podstatě také aby se vzepřel jasně znějícímu závaznému právnímu názoru Soudního dvora). To však soud udělat nemůže.

[21] Jen na okraj lze dodat, že námitky, podle nichž NSS nesprávně vyložil dřívější rozsudek Soudního dvora ve věci *Invamed Group* (ze dne 26. 5. 2016, C-198/15), přehlížejí celý dosavadní procesní vývoj a postrádají logiku. Právě proto, že NSS měl pochybnosti, jak tento rozsudek vyložit, se obrátil s předběžnou otázkou na Soudní dvůr. A ten – vědom si i rozsudku *Invamed Group* – odpověděl v rozsudku *BG Technik* tak, že vozík SELVO patří do čísla 8703 KN. Stěžovatelka tak v podstatě tvrdí, že Soudní dvůr nesprávně vyložil *svůj vlastní* rozsudek. NSS už stěžovatelce také (v reakci na její vyjádření po rozsudku *BG Technik*) vysvětlil, že ani ve věcech sazebního zařazení není Soudní dvůr jen nějaký poradní orgán. Je to vrcholný unijní soudní orgán a jeho výklad je závazný, nikoli jen návodný (body 58-59 předešlého rozsudku). I kdyby platilo, že závěry onoho rozsudku nelze beze všeho použít na všechny případy v ČR, jak se domnívá stěžovatelka, jistě se mají použít právě v případě, ve kterém Soudní dvůr rozhodoval – tedy v tomto případě. Je přitom paradoxní, jak stěžovatelka snižuje význam judikatury Soudního dvora, nebo dokonce úplně pomíjí rozsudek, kterým Soudní dvůr jednoznačně rozhodl o správném sazebním zařazení právě jejího vozíku – a současně svou

argumentaci staví na obecnějších závěrech jiného rozsudku (*Invamed Group*), ve kterém se Soudní dvůr zabýval sazebním zařazením jiného vozíku (aniž rozhodl, do kterého čísla KN patří).

[22] Navzdory nepřipustnosti námitek se soud také musí ohradit proti tomu, jak stěžovatelka převrací jeho závěry. NSS nikde v rozsudku 10 Afs 134/2020 (ani městský soud v napadeném rozsudku) neuvedl, že invalidé jsou jen osoby zcela nepohyblivé nebo osoby vlastníci průkaz ZTP, případně že „invalidní vozík může být určen jen pro použití v interiéru“. Jen shodně s GŘC dospěl k tomu, že vozík SELVO je vhodný a bez omezení či nutných úprav použitelný pro široký okruh osob. Není určen právě a jen pro invalidy (bod 46). Protože stěžovatelka tvrdila, že vozík je pro běžné užívání neinvalidními osobami nepraktický, NSS opáčil, že nepraktičnost či horší ovladatelnost vozíku může naopak představovat podstatnou překážku pro jeho užívání invalidy, protože ti, kteří nemohou chodit vůbec, se musejí přepřavovat i ve vnitřním prostředí, což na vozíku zřejmě není možné vůbec, nebo jen těžko (bod 50). To je vše, co NSS řekl.

[23] Stěžovatelka dále namítá, že napadené rozhodnutí GŘC nepřiměřeně zasahuje do výkonu její podnikatelské činnosti (do práva podnikat podle čl. 26 Listiny základních práv a svobod). Má za to, že dováží vozíky, jejichž technické vlastnosti a účelové určení odpovídají požadavkům osob s omezenou pohyblivostí. Nesprávné zařazení vozíku do čísla 8703 KN pro ni znamená povinnost dodatečně zaplatit clo, čímž je fakticky znevýhodněna proti konkurenci, která prý dováží podobné výrobky správně zařazené do čísla 8713 KN. Tato námitka je nepřipustná, protože ji stěžovatelka neuplatnila v žalobě, ač tak učinit mohla (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Východisko této námítky – tedy že vozík SELVO by měl správně patřit do čísla 8713 KN – však už NSS v předešlém rozsudku vyvrátil.

[24] Konečně stěžovatelka namítá, že městský soud nepřihlédl k argumentům týkajícím se dopadů zařazení vozíku do čísla 8703 KN na koncové uživatele. Těmi jsou ve většině případů osoby, které jsou na podobné výrobky odkázány – nezbytně je potřebují pro zachování základní pohyblivosti a důstojnosti života. Nesprávné sazební zařazení nepřipustně zasahuje do jejich práv, protože vede ke zvýšení konečné ceny výrobku. Uložení cla na zboží, které podle své povahy patří mezi kompenzační pomůcky, tak v důsledku diskriminuje osoby s omezenou pohyblivostí.

[25] Ani tato námitka však není přípustná. NSS sice ve svém předešlém rozsudku (a tedy ani městský soud v napadeném rozsudku) k těmto argumentům vskutku nepřihlédl, ale to proto, že podle něj vozík není určen jen pro invalidy. Proto už ostatně obdobný argument odmítl i Soudní dvůr, který ve věci *BG Technik* zároveň odpovídal i na předběžné otázky Krajského soudu v Ostravě. Ten v předkládacím usnesení tvrdil, že použití nařízení Komise 2021/1367, tedy v podstatě zařazení vozíku SELVO do čísla 8703 KN, porušuje článek 20 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením (č. 10/2010 Sb. m. s.) a omezuje práva invalidních osob, neboť se tím zvyšuje cena vozíku. Soudní dvůr to ovšem uvedl na pravou míru: „*Jelikož tento vozík není určen jen pro invalidní osoby, nelze tvrdit, že uložení cla na něj by porušovalo práva těchto osob. Kromě toho tato úmluva, zejména pak její článek 20, nevyžaduje, aby vozidlo, která slouží jako kompenzační pomůcky, byla osvobozena od cla*“ (bod 56).

pokračování

[26] Většina stěžovatelčiných námitek je nepřípustná, ve zbytku stěžovatelka neuspěla. NSS proto její kasační stížnost zamítl. Neúspěšná stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Úspěšnému GŘC nevznikly náklady řízení vymykající se z běžné úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. října 2025

Michaela Bejčková
předsedkyně senátu